

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ  
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальна комісія ДПУ

Від 21.05. 2026, протокол № 2

Голова Приймальної комісії

Дмитро СЕРЕБРЯНСЬКИЙ



**ПРОГРАМА  
СПІВБЕСІДИ З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ  
при вступі на навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня  
на основі ступеня магістра (ОКР' спеціаліста)  
за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини  
(за спеціалізаціями)  
спеціалізація С1.01. Економіка  
освітньо-наукової програми «Економіка»**

Ірпінь – 2026

**Розробник:** Лариса ЛАЗЕБНИК, д.е.н., професор, професор кафедри управління та бізнес-адміністрування

**Гарант:** Лариса ЛАЗЕБНИК, д.е.н., професор, професор кафедри управління та бізнес-адміністрування

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування, протокол № 17 від 6 квітня 2026 р.

Завідувач кафедри  
управління та  
бізнес-адміністрування



Ольга МАРЧЕНКО

Завідувач відділу аспірантури,  
докторантури



Олена ДЯЧЕНКО

Проректор з наукової роботи



Василь ЛУЦИК

## ЗМІСТ

	Стор.
Пояснювальна записка	4
Орієнтовний перелік тем для дослідницької пропозиції	7
Критерії оцінювання результатів презентації дослідницької пропозиції	9

## Пояснювальна записка

Дослідницька пропозиція є однією з ключових складових, яка лежить в основі ухвалення рішення приймальної комісії щодо зарахування до аспірантури ДПУ. Це один із видів наукового есе або реферату, відмінною рисою якого є конкретизація та узагальнення окремих наукових аспектів майбутньої дисертаційної роботи. Тематика дослідницької пропозиції обирається вступником самостійно, однак при цьому має враховуватися можливість застосування інноваційних та оригінальних підходів до розкриття актуальних наукових проблем. Дослідницька пропозиція подається вступником (у друкованому та електронному (у форматі Microsoft Word (.docx) вигляді) разом з іншими документами, передбаченими Правилами прийому на навчання ДПУ. Результати презентації дослідницької пропозиції враховуються під час конкурсного відбору здобувачів до аспірантури ДПУ.

**Метою** дослідницької пропозиції є демонстрація абітурієнтом готовності дотримуватися суворих академічних вимог під час навчання в аспірантурі, що безпосередньо пов'язано з проведенням наукових досліджень. Дослідницька пропозиція є одним із способів та форм демонстрації базової теоретичної та практичної підготовки, уміння використовувати ці знання у процесі розв'язання наукових завдань, а також застосовувати наукові підходи до пошуку, аналізу та систематизації отриманих даних. Це вимагає відповідального ставлення як до вибору теми, так і до ретельної підготовки змісту дослідницької пропозиції.

Кожна дослідницька пропозиція має чітко презентувати вашу наукову ідею, проблематику та очікувані результати майбутнього дослідження. Крім того, у тексті слід обґрунтувати, чому саме ця тема є важливою та яку наукову цінність вона становить для подальшого розвитку певної галузі знань.

**Обсяг і структура** дослідницької пропозиції. Дослідницька пропозиція – це короткий науковий текст (до 15 сторінок машинописного тексту формату А4, розмір шрифту – 14, міжрядковий інтервал – одинарний, поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє – 15 мм, нижнє – 15 мм), який за суттю та особливостями структурного оформлення майже не відрізняється від інших типів наукових робіт. Основна відмінність полягає в тому, що в межах дослідницької пропозиції не подається повне вирішення конкретної наукової проблеми – визначаються лише її межі та напрямки пошуку рішень.

Обов'язковими елементами структури дослідницької пропозиції є:

- представлення наукової оригінальності обраної теми;
- застосування індивідуальних підходів до її дослідження;
- демонстрація здатності самостійно вирішувати складні наукові завдання.

**Представлення наукової оригінальності обраної теми.** Вибір і обґрунтування актуальності теми дослідницької пропозиції є одним із найважливіших етапів підготовки до вступу до аспірантури ДПУ, оскільки необхідно враховувати її значущість для сучасного етапу розвитку економіки. На цьому етапі слід так розкрити актуальність обраної теми дослідження, щоб члени приймальної комісії (чи слухачі) могли повною мірою усвідомити її значення, визначити її місце в загальній структурі сучасної економічної науки, з урахуванням результатів попередніх досліджень.

Обґрунтовуючи актуальність теми майбутнього дисертаційного дослідження, варто враховувати такі чинники:

- можливість подальшого розвитку проблеми, зазначеної в дослідницькій пропозиції, в умовах сьогодення;
- наявність потреби у заповненні існуючих прогалів у певній сфері наукового знання;
- наявність власної наукової позиції майбутнього аспіранта щодо порушеного у дослідницькій пропозиції питання, стосовно якого у науковій літературі не існує єдиного, загальновизнаного підходу;
- узагальнення результатів попередніх досліджень;
- формулювання нових проблемних питань, які мають вагомим суспільним значенням та привертають суспільну увагу.

У процесі розкриття актуальності обраної теми дослідницької пропозиції необхідно акцентувати увагу на тому, чому саме дослідження цієї проблеми є важливим сьогодні. Отже, у процесі обґрунтування актуальності дослідження слід висвітлити три ключові складові:

- ознаки важливості запропонованої теми та її вплив на розв'язання конкретного наукового чи практичного питання;
- затребуваність дослідження й рішення проблеми, якій присвячена дослідницька пропозиція, у суспільному житті та науковій спільноті;
- пояснення потреби у вивченні даної теми, а також впливу її дослідження на загальні процеси пізнання.

Аналіз стану наукової розробленості обраної теми дослідницької пропозиції має бути представлений стисло, з максимальним охопленням публікацій на цю тему (або окремі її аспекти) і зрозуміло для читачів. Особливу увагу слід приділити зарубіжним науковим дослідженням і розвідкам, які пов'язані з темою та відіграли важливу роль для її подальшого ґрунтовного вивчення в межах майбутньої дисертаційної роботи.

У процесі стислого аналізу стану наукової розробленості теми слід здійснити огляд тих наукових праць, які найбільше наближені до тематики дослідницької пропозиції та майбутнього дисертаційного дослідження. На цьому етапі важливо узагальнити вже досягнуте вченими у відповідній сфері, а також окреслити перспективні напрями подальших наукових пошуків.

**Важливо**, щоб проаналізовані наукові джерела були не старшими за 5 років.

Проведення ретельного аналізу стану наукової розробленості теми дослідницької пропозиції дозволяє грамотно сформулювати план дослідницької пропозиції. Загальний обсяг аналізу стану наукової розробленості теми не повинен перевищувати трьох сторінок, щоб забезпечити оперативне та цілісне ознайомлення з літературою з обраної теми.

**Мета, завдання та методи проведення дослідження.** Визначення мети й завдань є важливим кроком у процесі написання дослідницької пропозиції. Яка мета майбутнього дисертаційного дослідження? Чого можна досягти за результатами проведення дослідження? Чи можливо усунути існуючі прогалини у вивченні обраного питання? Чи потрібно провести додаткове дослідження певної наукової теорії, перевірити її, підтвердити гіпотезу або, навпаки, її спростувати? Саме відповіді на всі ці питання забезпечують успішне написання не лише

дослідницької пропозиції для вступу до аспірантури, а й самої дисертаційної роботи, яка є потенційним кінцевим результатом навчання в аспірантурі.

Для досягнення поставленої мети її слід розділити на окремі «кроки» — тобто завдання, кожне з яких поступово наблизитиме майбутнього аспіранта до реалізації цієї мети. При цьому важливо дотримуватись принципу логічного викладу в процесі формулювання завдань: перш ніж досягати певної мети, необхідно впевнитися, що попередні завдання були коректно сформульовані та логічно впорядковані.

Одним із найскладніших етапів підготовки дослідницької пропозиції є визначення методів і методології майбутнього дослідження. Це пов'язано з тим, що, незважаючи на те, що власне дослідження ще не розпочато, вже виникає потреба окреслити перелік методологічних засад наукової роботи. Відповідно, слід звернути увагу на загальнотеоретичні методи наукового пізнання, які використовуються в більшості наукових досліджень. Мета, завдання та методи проведення дослідження зазвичай пишуться на 0,5-1 сторінці.

**Очікувані результати дослідження.** На цьому етапі слід представити авторське бачення наявної наукової проблеми, а також перспективні шляхи її вирішення. Необхідно донести до комісії, що поставлене в дослідницькій пропозиції питання містить елементи новаторських ідей і потенційно може позитивно вплинути на розвиток теоретичних та практичних аспектів певної наукової галузі.

У першу чергу важливо акцентувати увагу на **теоретичному та практичному значенні** теми майбутнього дисертаційного дослідження, її впливі на розвиток науки та можливостях практичного застосування.

Особливу увагу в межах структури дослідницької пропозиції варто приділити таким аспектам:

- чому саме ваша дослідницька гіпотеза та наукове питання заслуговують на окреме дослідження у вигляді дисертації?
- чому вже наявних досліджень недостатньо або чому вони не здатні повноцінно вирішити поставлену проблему?
- який внесок майбутнє дослідження зробить у розвиток відповідної наукової дисципліни?
- чи дозволить потенційне дослідження розширити наявну область знань, застосувати отримані результати в новому контексті, вирішити конкретні проблеми, перевірити усталені теорії, спростувати їх або запропонувати нові?
- чому саме ваше дослідження є необхідним (з посиланням на наявні прогалини в науці)?
- яким є кінцевий науковий результат вашої дисертаційної роботи?
- яким чином дослідження поставленої гіпотези сприятиме формуванню нового розуміння проблеми та шляхів її вирішення?
- наскільки тема, подана в дослідницькій пропозиції, є інноваційною та оригінальною?

Якщо вступник має певні здобутки або власні розробки за тематикою дослідницької пропозиції (участь у наукових проєктах, статті, тези доповідей на конференціях), то це доцільно відзначити в тексті дослідницької пропозиції.

**Важливо!** Дослідницька пропозиція, як і будь-яка інша наукова робота, перевіряється приймальною комісією ДПУ на наявність плагіату. Саме тому дослідницька пропозиція подається не тільки в друкованому, а й в електронному форматі. Відповідно, високим показником якості дослідницької пропозиції є низький відсоток запозичень. Надмірна кількість запозиченого тексту може стати підставою для відмови у вступі до аспірантури.

### **Орієнтовні тематичні напрями дослідницької пропозиції**

1. Комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності як фактор інноваційного розвитку компанії (на прикладі галузі)
2. Взаємозв'язок науки та освіти як фактор розвитку людського капіталу в інноваційній економіці
3. Розвиток франчайзингової моделі підприємницької діяльності в українській економіці
4. Вплив цифрових технологій на міжкорпоративну інформаційну взаємодію
5. Маркетингова орієнтація як фактор результативності фандрейзингу в некомерційних організаціях
6. Трансформація бізнес-моделей промислових підприємств під впливом економіки спільного споживання
7. Управління ризиками на підприємствах малого бізнесу
8. Вплив ІТ-сфери на соціально-економічний розвиток регіонів України
9. Механізми забезпечення конкурентоспроможності підприємницьких структур (на прикладі галузі)
10. Механізми трансферу технологій для активізації інноваційної діяльності
11. Розвиток системи матеріального стимулювання праці персоналу на основі компетентнісного підходу
12. Соціальний діалог як інструмент розвитку соціально-трудових відносин в Україні
13. Краудсорсинг у сфері нестандартних форм зайнятості на українському ринку праці
14. Методологія оцінки економічних наслідків еміграції
15. Відмінності в оплаті праці працівників бюджетного та небюджетного секторів: масштаби, динаміка та механізми формування
16. Економічні диспропорції в житловій сфері України та способи їх усунення
17. Класифікація та оцінка маркетингових практик на українському ринку
18. Управління надійністю ланцюгів постачання в логістиці
19. Форми та способи зовнішньоекономічної експансії українських компаній аграрного сектора
20. Особливості управління брендом інноваційної продукції
21. Удосконалення структури управління організацією на основі формування ланцюгів створення вартості
22. Стратегічні орієнтації та результати діяльності українських компаній малого і середнього бізнесу в період воєнного стану
23. Оцінка ефективності державної підтримки малого підприємництва

24. Обґрунтування стратегічних та операційних рішень підприємств в умовах переходу до циркулярної економіки

25. Застосування нейротехнологій у комерційній сфері країни (на прикладі України)

### **Порядок презентації дослідницької пропозиції**

Презентація дослідницької пропозиції готується з використанням програмного продукту Microsoft PowerPoint і не повинна перевищувати 10-15 слайдів. В одному слайді доцільно вміщувати не більше, ніж 10 рядків тексту. Структура виступу: – тема дослідницької пропозиції (1 слайд); – актуальність обраної проблеми дослідження (1 слайд); – стан розробки даної тематики у вітчизняній та зарубіжній науці (1-2 слайди); – мета та завдання дослідження (1 слайд); – методологія дослідження (1 слайд); – можливі шляхи розв'язання поставлених завдань (4-6 слайди); – бібліографічний список основних використаних джерел, які відповідає тематиці дослідження (1-2 слайди).

Для доповіді з презентацією дослідницької пропозиції вступнику надається до 10 хвилин. Ще до 10 хвилин може бути виділено відповіді на питання членів комісії.

## Критерії оцінювання результатів презентації дослідницької пропозиції

Презентація дослідницької пропозиції при вступі на навчання на здобуття третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (спеціалізація С1.01. Економіка) в Державному податковому університеті проводиться очно в усній формі. Дослідницька пропозиція оцінюється за критеріями оригінальності науково-дослідних ідей, наукової новизни, обґрунтованості та актуальності обраної теми, рівня опрацювання теми, реалістичності досягнення поставлених завдань, повноти викладення всіх структурних частин, переконливості презентації дослідницької пропозиції та відповідей на питання.

Результати презентації дослідницької пропозиції оцінюються за шкалою 100-200 балів. Критерії оцінювання презентації дослідницької пропозиції наведені в таблиці 1 нижче.

Таблиця 1

Критерії оцінювання презентації дослідницької пропозиції

Кількість балів	Критерії оцінювання
100-129	абітурієнт називає одиничні відомості, але не повністю розуміє зміст дослідницької пропозиції; не виявляє необхідного об'єму знань та вмінь; має місце недостатня обґрунтованість дослідницької пропозиції та неналежне її оформлення.
130-139	абітурієнт виявляє поверхові знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, допускає окремі помилки у викладі матеріалу; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає значні помилки в мовленнєвому оформленні; дослідницька пропозиція має низьку ступінь наукової новизни.
140-149	абітурієнт виявляє знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, відповідає не на всі запитання (або не на всі запитання повно), демонструє початкові вміння; допускає незначні помилки в мовленнєвому оформленні; дослідницька пропозиція має недостатню доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції.
150-159	абітурієнт виявляє достатні знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм наукового стилю мови. Вступник уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал; дослідницька пропозиція має визначення щодо розв'язання проблеми та перспектив дослідження.
160-169	абітурієнт виявляє достатні знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності

	викладу матеріалу і незначні порушення норм наукового стилю мови. Вступник уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки, виявляє частково евристичний інтерес; дослідницька пропозиція є добре обґрунтованою та вирізняється оригінальністю науково-дослідних ідей.
170-179	абітурієнт ґрунтовно і повно викладає матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і аналітичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання для аналізу економічних явищ, наводить приклади досліджень; дослідницька пропозиція має досить високу обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.
180-189	абітурієнт ґрунтовно і повно викладає матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання та статистичні дані для аналізу економічних явищ.
190-200	абітурієнт ґрунтовно, повно та послідовно викладає матеріал, володіє різноманітними, зокрема, економетричними, методами дослідження, уміє виділити теоретичне і аналітичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями (як вітчизняними, так і іноземними), наводить приклади і цитує ці дослідження, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання та статистичні дані для аналізу економічних явищ. Така дослідницька пропозиція відповідає усім зазначеним вище критеріям оцінювання на найвищому рівні.

У табл. 2 наведено шкалу переводу оцінок за презентацію дослідницької пропозиції.

Таблиця 2

Шкала переводу 200-бальної оцінки за презентацію дослідницької пропозиції в національну

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Характеристика оцінки
190-200	Відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок
182-189	Добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
174-181		Добре – в цілому правильна відповідь, робота з більшою кількістю помилок

164-173	Задовільно	Задовільно – непогано, але з великою кількістю недоліків
160-163		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії
100-159	Незадовільно	Незадовільно